

Dit proefschrift heeft als doel bij te dragen tot de historische taalkunde van de Chibcha-talen. De Chibcha taalfamilie fascineert historisch taalkundigen al lange tijd, en vanwege hun verspreidingsgebied in Centraal-Amerika zijn Chibcha-talen en volken van groot belang voor het onderzoeken van prehistorische, intercontinentale relaties tussen Noord- en Zuid-Amerika. De kernpunten van het bestaande historisch taalkundig onderzoek naar de Chibcha-talen zijn de reconstructie van het Proto-Chibcha, en de externe classificatie van de taalfamilie. In beide gevallen zijn de resultaten tot op heden niet eenduidig, en soms zelfs tegenstrijdig. Gezien de grote hoeveelheid aan data over Chibcha-talen die in het recente verleden beschikbaar zijn gekomen, wordt een geactualiseerde reconstructie van het Proto-Chibcha voorgesteld, met een bespreking van de externe classificatie van de taalfamilie.

Het eerste deel van de dissertatie verschaft achtergrondinformatie en geeft een algemene inleiding tot de Chibcha-talen en volken en de historisch taalkundige literatuur over deze taalfamilie.

Het tweede deel behandelt kwesties binnen de Chibcha-taalfamilie, met name de reconstructie van het Proto-Chibcha, welke voor het eerst gebaseerd wordt op gegevens van alle 23 bekende Chibcha-talen. Dit deel begint met enkele methodologische opmerkingen, gevolgd door een gedetailleerde bespreking van Chibcha *cognate sets*, reflexen van Proto-Chibcha fonemen in de dochtertalen, en Proto-Chibcha fonologie. Het blijkt dat vele van de klankveranderingen en proto-fonemen die eerder zijn voorgesteld door taalkundigen zoals Constenla Umaña (1981) and Holt (1986) worden bevestigd door de resultaten van dit proefschrift – waar het medeklinkers betreft komen de resultaten veelal overeen met Constenla Umaña's reconstructies, terwijl ze wat betreft het klinkersysteem van het Proto-Chibcha vaak in overeenstemming zijn met Holt's analyse. Deel 2 geeft ook een overzicht van centrale aspecten van Proto-Chibcha fonotaxis, morfosyntaxis, en semantiek, alsook een Proto-Chibcha woordenlijst.

Het derde deel van het proefschrift behandelt de externe classificatie van de Chibcha-taalfamilie. Deze bespreking is grotendeels gebaseerd op de resultaten van deel 2. Dit deel begint eveneens met een inleidende behandeling van methodologie, gevolgd door een bespreking van enkele eerdere voorstellen tot externe classificatie van het Chibcha (namelijk, vermeende verbanden met Misumalpa, Lenca, Páez, en andere talen en taalgroepen). Dit wordt gevolgd door een alternatief voorstel: een genealogische verwantschap tussen de Chibcha talen enerzijds, en de Macro-Jê talen van oostelijk Zuid-Amerika anderzijds. Het verband tussen Chibcha en Macro-Jê is zichtbaar in parallellen tussen grammaticale elementen (verbale en nominale morfologie), gedeelde allomorfen, regelmatige klankcorrespondenties, en gedeelde typologische kenmerken. Aangezien Macro-Jê talen in het verleden zijn gelinkt aan andere Zuid-Amerikaanse taalfamilies (Tupi, Caribisch, Guaicuru; cf. Rodrigues 2000, 2009; Viegas Barros 2005b), is het aannemelijk dat het uiteindelijke oorsprongsgebied van de Chibcha-talen in het laagland van Zuid-Amerika geplaatst moet worden.